

Tips Winkelgebieden

Voor ondernemers en gemeenten

Versie 24 maart 2016
NederlandSchoon

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Tips over samenwerken	3
1. Stimuleer samenwerking met en tussen ondernemers.....	3
2. Breng de 25-meter regel in de praktijk.....	3
3. Laat gezamenlijke betrokkenheid zien.....	4
4. Waardeer schone shoppers	4
5. Aanpak snoeproute.....	4
6. Zet in op de uitstraling van het hele gebied	4
3. Tips over openbare ruimte & voorzieningen	4
1. Houd rekening met veiligheid	4
2. Zorg voor voldoende en opvallende afvalbakken.....	5
3. Plaats slim voldoende asbakken	5
4. Houd rekening met kauwgom.....	5
5. Let op fietsenrekken, winkelwagentjes en parkeerplaatsen	5
6. Maak afspraken over het gebruik van de buitenruimte	6
7. Praktische beoordeling (her)inrichting openbare ruimte	6
4. Tips over reiniging	6
1. Pas reinigingstijden van winkelgebieden aan	6
2. Gebruik zichtbaar reinigen.....	6
3. Ken je hotspots	6
4. Maak afspraken over bedrijfsafval.....	7
5. Afstemming onderhoud grijs en groen	7
6. Markten: afspraken maken en handhaven.....	7

1. Inleiding

In een schoon en opgeruimd winkelgebied voelt iedereen zich prettiger. Onderstaande tips vertellen je hoe je met een klein beetje meer moeite samen een wereld van verschil kunt maken.

In de tips is een onderscheid gemaakt tussen tips over samenwerken, inrichting openbare ruimte en reiniging. Sommige van deze tips zijn gericht op gemeenten, anderen zijn meer van toepassing op ondernemers.

2. Tips over samenwerken

1. Stimuleer samenwerking met en tussen ondernemers

Krachten bundelen

Wanneer ondernemers (formeel of informeel) de krachten bundelen, resulteert dit in vaak in meer efficiëntie en eenduidigheid in de aanpak van het gebied. Ondernemers kunnen met elkaar samenwerken in een ondernemersvereniging of een BIZ (bedrijfsinvesteringszone), en deze organisatie is een goed aanspreekpunt voor de gemeente of andere stakeholders om gezamenlijk afspraken te maken. Het combineren van budgetten zorgt vaak ook voor meer mogelijkheden, omdat er vaak kosten kunnen worden bespaard en er beter ingespeeld kan worden op de wensen van de ondernemers, bijvoorbeeld door gericht te investeren in de inrichting.

Schoon op de agenda

Om schoon op de agenda te houden, helpt het om het onderwerp ook letterlijk op de agenda van vergaderingen te zetten. Zet schone 'reminders' in een nieuwsbrief of koppel deze aan activiteiten. Op die manier blijft het bij iedereen goed op het netvlies staan.

Partners in schoon

Schoonmaakdiensten kunnen een dankbare partner zijn in het schoonhouden van de omgeving van je winkel. Bied als winkelier de straatveger af en toe een kop koffie aan, met name bij koud en vies weer. Hierdoor wordt er extra goed geveegd en ontstaat er een prettig contact en dito samenwerking.

2. Breng de 25-meter regel in de praktijk

Het is vaak onbekend, maar elke winkelier is verplicht om het gebied van 25 meter vanuit de winkelgevel schoon en vrij van afval te houden. Licht iedereen goed in over deze 25-meter regel, maak duidelijke afspraken over de naleving ervan en controleer hierop. Zo kom je samen snel tot een schoner en prettiger beleefd winkelgebied.

3. Laat gezamenlijke betrokkenheid zien

Klanten vinden het prettig om te zien dat alle ondernemers betrokken zijn en een schoon winkelgebied belangrijk vinden, bijvoorbeeld via posters, etalagesticker of afvalbakken met een boodschap. Zij gaan zich dan zelf ook beter gedragen. Laat daarom zien dat iedereen betrokken is. Communiceer dit naar de klanten en vraag hen mee te helpen.

4. Waardeer schone shoppers

Onderzoek wijst uit dat je goed gedrag kunt stimuleren via positieve boodschappen. Een actie richting bezoekers om ze te 'belonen' voor schoon gedrag heeft een positieve spin off en bevestigt dit goede gedrag. Het ophangen van een poster of bordje met 'Zo houden we het hier schoon' of een vergelijkbare uiting helpt al.

5. Aanpak snoeproute

Bij praktisch alle winkelgebieden zijn de snoeproutes een belangrijke bron voor het ontstaan van zwerfafval. Een snoeproute is een route tussen school, huis en winkelgebied waar door scholieren veel onderweg wordt vervuild door het snoep en eten dat zij op deze route consumeren. Door afspraken te maken tussen de gemeente, de school en de ondernemers en een aanpak te bedenken voor deze specifieke route, kan een belangrijke oorzaak worden verminderd.

6. Zet in op de uitstraling van het hele gebied

De uitstraling van het totale winkelgebied is bepalend voor de schoonbeleving van het winkelpubliek. Dit gaat vaak verder dan hoeveel zwerfafval er ligt. Ook het onderhoud en de aankleding van het gebied wegen zwaar mee in het oordeel van de bezoekers. Zorg voor een aanpak van het gehele gebied, dus ook omliggende parkeerplaatsen, de entree en leegstaande panden. Let daarbij op de aankleding en uitstraling door in te zetten op verlichting, kwalitatieve bestrating en een goed verzorgde gevel. Dit werkt het beste door goede afspraken te maken tussen gemeente, verhuurders, winkeliers en andere betrokkenen.

3. Tips over openbare ruimte & voorzieningen

1. Houd rekening met veiligheid

In een schoon winkelgebied voelen bezoekers zich veiliger en onderzoek heeft aangetoond dat schone gebieden ook daadwerkelijk veiliger zijn. Als ondernemer helpt het om eens in de zoveel tijd met je mede-ondernemers een ronde te maken door je winkelgebied om te kijken wat de verbeterpunten zijn. Betrek ook de desbetreffende medewerkers van de gemeente, de wijkagent, de bewonerscommissie of andere betrokkenen. Weten waar je op moet letten? Neem dan een voorbeeld aan de systematiek van het Keurmerk Veilig Ondernemen.

2. Zorg voor voldoende en opvallende afvalbakken

Goede en zichtbare afvalvoorzieningen

Zorg dat de afvalbakken in het gebied goed zichtbaar zijn (opvallend qua kleur en vormgeving), voldoende capaciteit hebben, schoon zijn aan de buitenkant en op de juiste plaatsen staan. Let daarbij op overgangsgebieden en plekken waar het winkelend publiek logischerwijs de producten consumeert, zoals bankjes en bij gevels. Goede en zichtbare afvalvoorzieningen lokken goed gedrag uit. Wanneer bepaalde soorten afval in het winkelgebied veel voorkomen, kan ook gekozen worden voor gescheiden afvalbakken, bijvoorbeeld een bak voor plastic als er veel drank flesjes verkocht worden.

Maak ondernemers medeverantwoordelijk

Ondernemers die zelf veel verpakkingen gebruiken voor de verkoop van hun producten – zoals fastfood restaurants – mogen best een steentje bijdragen aan het voorkomen van zwerfafval door extra capaciteit te verzorgen. Motiveer fastfood bedrijven en andere winkels die ‘to go’ producten verkopen, een afvalbak voor hun deur te plaatsen en deze zelf te beheren (leggen, schoonmaken, binnen zetten bij sluiting). Zorg daarbij wel voor een eenduidige uitstraling van de bakken, om al te grote inconsistentie van het straatbeeld te voorkomen. Het plaatsen van een tekst of verwijzing naar het betreffende winkelgebied versterkt het ‘wij-gevoel’, ook bij bezoekers. Aanvullend hierop: maak eventueel afspraken over extra momenten om het verzamelde afval op te halen.

3. Plaats slim voldoende asbakken

Rokers die een winkel of overdekt winkelcentrum binnen stappen, willen op dat moment van hun sigarettenpeuk af. Zij willen hun peuk vaak niet in een gewone afvalbak deponeren i.v.m. brandgevaar. Staat er een goed zichtbare en herkenbare peukenbak of peukenpaal, dan gebruikt bijna iedereen die en belanden peuken niet meer op de grond. Zorg daarom voor voldoende en duidelijk zichtbare peukenvoorzieningen bij de entrees van winkels en winkelcentra en rust ook bestaande afvalbakken uit met een aparte, goed zichtbare peukenvoorziening.

4. Houd rekening met kauwgom

Fijn zwerfafval in de vorm van kauwgom komt veel voor in winkelgebieden. Deze kauwompjes zijn niet alleen een grote bron van ergernis, maar ook zeer kostbaar om te reinigen. Veel gewone afvalbakken zijn hier niet op ingesteld, omdat de opening verkeerd is gepositioneerd om kauwgom er in te doen (er in uit te spugen). Zorg dus voor een voorzieningen die zo ontworpen is, dat ze dit afval goed kunnen opvangen.

5. Let op fietsenrekken, winkelwagentjes en parkeerplaatsen

Op plekken waar mensen hun boodschappen verplaatsen komt vaak afval op straat terecht, denk aan bonnetjes, boodschappenlijstjes en tasjes. Zorg daarom juist bij fietsenrekken, parkeerplaatsen en bijvoorbeeld de opstelplaatsen van winkelwagentjes voor goed zichtbare afvalvoorzieningen met een duidelijke boodschap. En laat bijvoorbeeld een medewerker van de supermarkt elke dag even een veegronde maken.

6. Maak afspraken over het gebruik van de buitenruimte

Winkeliers gebruiken de buitenruimte vaak voor tijdelijke opslag van voorraden, afval en uitstallingen. Dat kan soms niet anders. Door goede afspraken te maken kan het wel efficiënter. Bijvoorbeeld met de gemeente/inzamelaar over het tijdstip van de afvalinzameling. Dan hoeft het afval maar kort op straat te staan. Laat ondernemers weten waar ze terecht kunnen met eventuele klachten en houd de communicatielijnen kort. Zo zorg je voor een schoner beeld en minder verwaaiing van het afval.

7. Praktische beoordeling (her)inrichting openbare ruimte

Wees kritisch op de inrichting van de openbare ruimte en check bij herinrichting of nadrukkelijk rekening kan worden gehouden met de praktische kant waar stadsbeheer / reiniging elke dag mee te maken heeft. Bij veel winkelgebieden schort het aan de zwerfafvalvriendelijkheid van de inrichting. Denk aan verhogingen in het straatbeeld, onhandige fietsenrekken of afvalbakken die nagenoeg niet zichtbaar of bereikbaar zijn. Betrek stadsbeheer / reiniging nadrukkelijk bij het ontwerp en gebruik hun ervaring. Een goed ingericht winkelgebied scheelt aanzienlijk in de kosten voor reiniging.

4. Tips over reiniging

1. Pas reinigingstijden van winkelgebieden aan

In winkelgebieden is vaak sprake van piekbelasting: op sommige momenten van de dag is de druk enorm hoog. Soms komt het voor dat gemeenten stoppen met reinigen rond 16.00 uur, terwijl de afvalbakken ook op latere tijdstippen aanzienlijk gebruikt worden door het publiek. Ook het legen van afvalbakken in het weekend is cruciaal. Pas de reiniging en lediging in drukke centrumgebieden daarom aan, aan de bezoekerspieken. Houd daarbij ook rekening met evenementen in en rondom het winkelgebied die invloed hebben op de bezoekersaantallen en gebruik eventueel extra afvalvoorzieningen om de drukte op te vangen.

2. Gebruik zichtbaar reinigen

Laat zien dat er schoongemaakt wordt. Doordat bezoekers zien dat er schoongemaakt wordt, zijn ze minder geneigd iets op straat te gooien en bovendien hebben ze het gevoel dat er veel aandacht is voor schoon, wat de beleving ten goede komt.

3. Ken je hotspots

Weet waar de hotspots zich bevinden! Ga af en toe de straat op om de situatie ter plekke te bekijken, liefst gezamenlijk (gemeente met ondernemers). Dat bezoekers ontevreden zijn over hun winkelgebied kan zijn vanwege slechts twee of drie zeer vervuilde locaties, zoals bij een supermarkt

of een snoeproute. Door met name deze hotspots aan te pakken zal de beleving over hoe schoon het winkelgebied is, aanzienlijk verbeteren.

4. Maak afspraken over bedrijfsafval

Veel ondernemers zetten hun bedrijfsafval bij verzamelplaatsen voor huishoudelijk afval neer en dat geeft vaak een rommelig aanzicht. Door meer te handhaven en te controleren op het hebben van een contract met een inzamelaar, kan een gemeente al veel doen. In sommige gemeenten is ook met succes geprobeerd de inzameling door de gemeente te laten uitvoeren. Ook kunnen er meer afspraken worden gemaakt over de wijze en tijdstip van aanbieden van afval.

5. Afstemming onderhoud grijs en groen

Let op de afstemming tussen grijs en groen en overig onderhoud. Met name zwerfafval in bosschages kan het beeld enorm verslechteren en blijft vaak geruime tijd liggen, omdat verwijdering vaak samenhangt met het snoeiseizoen. Probeer afspraken te maken dat ook hier het zwerfafval wordt verwijderd. Zorg ook dat onderhoud en werkzaamheden onderling zijn afgestemd, zodat de bezoekers en winkeliers hier minimale hinder van hebben.

6. Markten: afspraken maken en handhaven

De markt is een belangrijke oorzaak van zwerfafval in winkelgebieden. Een markt in het winkelgebied zorgt in bijna alle gevallen voor extra vervuiling. Hoewel de markt wordt opgeruimd, zorgt verwaaiing ervoor dat veel zwerfafval zich buiten het marktplein bevindt. Ondernemers op de markt nemen het vaak niet nauw met het netjes opstapelen en bij elkaar houden van hun afval. Oplossingen die vooralsnog voorhanden zijn, zijn handhaven, gezamenlijke afvalvoorzieningen regelen en alle food verkopende kramen eigen afvalbakken verplichten. Het maken van goede afspraken met de marktmeester kunnen bijdragen aan een schonere markt.